

Handläggare: Monica Fredriksson
Telefon: 08-508 09 021

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Miljöbedömning för snöhantering och snöbortforsling - svar på remiss från trafikkontoret

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har genomfört ett flertal utredningar om framtida alternativ för snöhantering i Stockholm. Utredningarna har sammanställts i en rapport som remitterats till Norrmalms stadsdelsnämnd för besvarande senast 1 mars 2007.

Förvaltningen kan inte på kort sikt se ett realistiskt alternativ till dagens snötippning, då staden enligt lagen om gaturenhållning ska tillgodose krav på framkomlighet och trafiksäkerhet genom att hålla gatorna fria från snö. Förvaltningen anser emellertid att staden bör fortsätta utreda möjligheten att tillvarata snö som en resurs för kylproduktion och därmed få en bättre resursanvändning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljöavdelningen.

Bakgrund

Vinterväghållningen i Stockholm har genom åren varit föremål för många diskussioner och synpunkter. Vid kraftiga snöfall i kombination med långvarig kyla uppstår snabbt behov av att transportera bort den plogade snön från gator och trottoarer.

Trafikkontoret har genomfört ett flertal utredningar om framtida alternativ för snöhantering i Stockholm. De olika utredningarna har sammanställts i rapporten ”Underlag för miljöbedömning m.m. för snöhantering och snöbortforsling i Stockholm”. Trafiknämnden beslutade den 14 november 2006 att sända utredningen med tillhörande tjänsteutlåtande på remiss till berörda nämnder. Remissvaret ska vara trafikkontoret tillhanda senast 1 mars 2007.

Trafikkontoret önskar särskilt få synpunkter på följande frågeställningar:

1. Fakta i materialet som redovisas
2. Förslag till lokalisering av landdeponier
3. Hur bedöma möjligheten av energiåtervinning
4. Vilken framtida inriktning bör borttransporten av snö ha

Sammanfattning av utredningen

I Stockholms stad finns behov av att ha beredskap för att transportera bort 600 000 m³ snö varje år. Den allra största mängden av denna snö kommer från Stockholms innerstad och tippas vid någon av innerstadens fyra sjötippor belägna vid Norr Mälarstrand, Nybroviken, Stadsgården och Värtan. Volymen bortförd snö kan variera kraftigt från år till år, dels beroende på mängden nysnö men också beroende på intensiteten i snöfallen, temperaturförhållanden och avsmältningsperioder.

Naturvårdsverket har definierat snötippningen som ”dumpning av avfall”, vilket är förbjudet enligt miljöbalken. Stockholms stad har de tre senaste åren haft dispens från detta förbud. Naturvårdsverket har även vintern 2006-2007, t.o.m. 1 maj 2007, beviljat staden dispens från bestämmelser om förbud mot dumpning av avfall. I beslutet anges att Stockholm stad skall fortsätta arbetet med att hitta andra alternativa omhändertaganden för snön än dumpning

Syftet med utredningen har varit att ta fram ett underlag för beslut om den fortsatta snöhanteringen i Stockholm. Alternativa lösningar för borttransport av snön har studerats och bedömts utifrån deras miljöpåverkan och andra aspekter, såsom ekonomi, trafiksäkerhet m.m. En del i utredningen har också varit att undersöka möjligheten att utnyttja snön som resurs för kyländamål. Projektet har finansierats av Stockholms stads miljömiljard.

Alternativ för framtida snöhantering

I utredningen har tre olika alternativ för framtida snöhantering jämförts med avseende på ett antal faktorer. Alternativen är följande;

Alt 1: Nuvarande hantering med sjötippning vid befintliga sjötippor i Stockholms innerstad.

Alt 2: Tre mindre landdeponier, ett bergrum för snölager, där snön används som resurs för kylproduktion och tre snölager där snön används som kylaressurs. Alla anläggningar belägna inom en radie på 7 km från Stockholms innerstad.

Alt 3: Två stora landdeponier, en norr och en söder om Stockholm, inom en radie på 15 km från Stockholms innerstad.

Ett renodlat 0-alternativ i den betydelsen att ingen snöbortforsling sker är inte genomförbart och heller inte lagenligt, då staden har ett ansvar enligt lagen om gaturenhållning att hålla gatorna rena från snö.

Alternativen har jämförts med avseende på

- *Miljöpåverkan* på grund av utsläpp av föroreningar till luft och vatten, resursanvändning, buller och estetik
- *Framkomlighet, säkerhet och tillgänglighet* vilket är stadens grundläggande syfte med snöhanteringen
- *Kostnader* för snötransporter och för anläggning och drift av landdeponier och snökylaanläggningar

Fördelar och nackdelar med de olika alternativen är följande;

Alternativ 1

Fördelarna är framför allt

Korta transportsträckor, vilket medför låga transportkostnader, minimerade utsläpp till luft, möjligheten att hålla en hög servicenivå vilket i sin tur leder till minskad risk för halkolyckor och trafikolyckor.

Inga nya anläggningar eller nya investeringar krävs. Alternativet innebär lägst kostnader.

Alternativ 2

Fördelar med detta alternativ är att inga föroreningar släpps ut till Mälaren eller Saltsjön och därmed behövs heller ingen muddring av bottensediment. Alternativet innebär också att flytande snömassor inte förekommer. Alternativet ger möjlighet att utnyttja snön som en resurs för kylproduktion.

Nackdelar med detta alternativ är svårigheten att finna lämpliga platser för landdeponier inom rimligt avstånd från innerstaden. Detsamma gäller för lokalisering av snökylalager. Detta alternativ kommer att kräva tid för lokalisering, tillståndsprocesser och anläggningsbyggande. Erfarenheter från andra kommuner visar att denna process kan ta upp till fem år beroende på bland annat motstånd från närboende och andra intressenter. Anläggningarna, såväl landdeponier som snökylalager och framför allt bergrummet i Värtan, kommer att kräva investeringar och driftkostnader. Detta alternativ kommer också att medföra ökade transportkostnader i förhållande till alternativ 1. Längre transportavstånd kommer att innebära ökade utsläpp av luftföroreningar och ökat buller jämfört med alternativ 1. Förmodligen innebär de förlängda transporttiderna även lägre servicenivå, när det gäller framkomlighet, tillgänglighet och säkerhet.

Alternativ 3

Fördelar med detta alternativ är att inga föroreningar släpps ut i Mälaren eller Saltsjön, ingen muddring av bottensediment behövs och inga smutsiga snömassor kommer att flyta i Stockholms vatten.

Nackdelar med detta alternativ är att hitta lämpliga platser för så stora deponier på rimliga avstånd från Stockholms innerstad. De väsentligt längre transporterna i alternativ 1 och 2 innebär ökade utsläpp av luftföroreningar, ökat buller och ökade transportkostnader. Dessa deponier kommer att kräva kostnader för byggande och drift av deponierna. Förmodligen kommer stadens servicenivå när det gäller framkomlighet, tillgänglighet och säkerhet att bli lägre eftersom snön troligen kommer att ligga kvar längre på gator och allmänna platser. Om snön ligger kvar längre kommer den också att förfula stadsbilden. Landdeponierna kan utgöra förfulande inslag i landskapsbilden.

Detta alternativ kommer att kräva tid för lokalisering, tillståndsprocesser och anläggningsbyggande. Erfarenheter från andra kommuner visar att denna process kan ta upp till fem år beroende på bland annat motstånd från närboende och andra intressenter.

Av nedanstående tabell framgår hur alternativen förhåller sig till varandra. Dagens hantering, alternativ 1, är det alternativ som de övriga alternativen jämförs med.

Jämförelse av de olika alternativen

Bedömning	-- Mycket sämre än idag	- Sämre än idag	0 Oförändrat	+ Bättre än idag	++ Mycket bättre än idag
Aspekter					
Miljöaspekter					
Utsläpp av växthusgaser (CO2)	Alt 3	Alt 2	Alt 1		
Föroreningar som regleras av miljöqual.normer (NO2 och partiklar)	Alt 3	Alt 2	Alt 1		
Utsläpp till vatten som regleras av miljöqual.normer.			Alt 1	Alt 2 Alt 3	
Resursanvändning	Alt 3		Alt 1		Alt 2
Buller	Alt 3	Alt 2	Alt 1		
Estetik			Alt 1 Alt 2 Alt 3		
Framkomlighet, tillgänglighet, säkerhet	Alt 3	Alt 2	Alt 1		
Kostnader					
Transporter för snöbortforsling	Alt 3	Alt 2	Alt 1		
Nuvärdeskostnad	Alt 2	Alt 3	Alt 1		

Utredningen är omfattande och bifogas därför utan bilagor. Dessa finns att ta del av hos nämndens sekreterare Gunilla Schedin, tele 08-508 09 015. Utredningen med tillhörande bilagor finns också att hämta i pdf-format på www.stockholm.se/tk/snöhantering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Samtliga alternativ har såväl fördelar som nackdelar och det är svårt att utifrån utredningen avgöra vikten av de olika nackdelarna. Det är exempelvis oklart huruvida de längre transporterna i alternativ 2 och 3 ökar utsläppet av växthusgaser så pass mycket att det är ett större miljöhot än den förorening av vattnet som är konsekvensen av alternativ 1.

På Norrmalm tippas snön i dag i Nybroviken och sjötippen är enbart öppen för stadsdelsförvaltningens entreprenör. Förvaltningen har inga förslag till möjliga lokaliseringar av landdeponier i stadsdelen. Det är stor brist på friytor på Norrmalm och förvaltningen bedömer därför att den parkmark som finns i stadsdelen inte kan användas till snöuppläggning i någon större omfattning.

Utifrån de fakta som presenteras i utredningen kan förvaltningen inte på kort sikt se ett realistiskt alternativ till dagens snötippning, då staden enligt lagen om gaturenhållning ska tillgodose krav på framkomlighet och trafiksäkerhet genom att hålla gatorna fria från snö. Snötippningen skulle emellertid bli mindre skadlig för miljön om utsläppsmängden av avgaser och därmed föroreningen av snön, minskade. Staden bör bl.a. av den anledningen fortsätta att arbeta för att få mer miljöanpassade transporter. Ett sätt att göra det är att ställa miljökrav på de arbetsmaskiner och fordon staden upphandlar. Förvaltningen anser också att staden bör fortsätta utreda möjligheten att tillvarata snö som en resurs för kyla produktion och därmed få en bättre resursanvändning.

Bilagor:

1. Utredningen
2. Tjänsteutlåtande från trafikkontoret